

Valla Vaatleja

KEHTNA VALLA AJALEHT

Nr. 7 (86)

8. november 2003

Nii kaunina ei ole varem Paluküla nähtud

Kalle Toometi fotod

Vallavolikogu võttis 16. septembril k.a. vastu otsuse “Hiimäe maaüksuse läänepoolse ala detailplaneeringu algatamine”. Nimetatud detailplaneering on vajalik eelstapp Paluküla puhke- ja spordikeskuse väljaehitamiseks vastavalt vallavolikogu poolt kinnitatud puhke- ja spordikeskuse arengukavale ja valla arengukavale.

Tegutsemist tingis ka asjaolu, et Paluküla puhke- ja spordikeskuse rajamiseks on kultuuriministeeriumi poolt käivitatud Regionaalsete Tervisespordikeskuste programmis ette nähtud riigipoolne finantseerimine aastatel 2003-2006 kahe miljoni krooni ulatuses, millele lisandub omavalitsuse poolt miljon krooni.

Niipalju alustatust, millele miskipärast järgnesid meedias rünnakud Palukülas kavandatavate rajatiste vastu – valdavalt on need desorienteerivad ja tuginevad ebaõigetele faktidele. Seetõttu peame vajalikuks anda valla rahvale faktidele toetuvat informatsiooni, mida Palukülas kavandatakse, kas ja millisel määral planeeritud kahjustab looduskeskkonda ning muistendite alusel oletatavaid hiie- ja teisi kultusekohti.

Oponentide väidetes ainsana tõene on fakt, et puhke- ja spordikeskus rajatakse kaitsealale, täpsemalt Kõnnumaa maastikukaitsealale (MKA). MKA koosseisu kuuluvad 1964 aastal looduskaitse alla võetud Paluküla Hiimägi, sellega liidetud viimase jääaja poolt kujundatud Paluküla-Sillaotsa servamoodustis ning Palasi, Keava ja Loosalu sookaitseala.

Kõnnumaa MKA-l on kinnitatud 2000.aastal kaitse-eeskiri ja kaitsealale on määratud valitseja – Raplamaa keskkonnateenistus. Kaitseala valitseja esitas 2001.aastal keskkonnaministeeriumile taotluse MKA kaitsekorralduskava koostamiseks, mis määratleb tegevused kogu kaitsealal ja eraldi ajalise graafikuna koos vajalike finantsmajanduslike kulutustega kavandatavad tegevused puhkemajanduseks planeeritud territooriumil. Pärandkoosluste Kaitse Ühingu poolt koostatud kaitsekorralduskava (autorid Marek Sammul ja Kaire Lanno) on antud keskkonnaministeeriumile läbi vaatamiseks ja kinnitamiseks.

Aastakümneid on Paluküla olnud Rapla piirkonna inimestele suusaspordi harrastamise kohaks. Siin on korraldatud rajooni- ja maakonnavõistlusi, arvukad harrastussportlased ja pühapäevasuusatajad on nautinud siinse vaheldusrikka maastiku poolt pakutavat. Seetõttu on arusaadav, miks on Rapla maakonna üldplaneeringus Paluküla kavandatud puhkemajandusliku alana. Varasematel aastatel puudus süsteem suusaradade rajamiseks ja hooldamiseks. 1988.aastal Kehtna sovhoostehnikumi poolt algatatud tegevused Paluküla “Looduse-õppemaja” ja suusaradade ehitamiseks lõpetas majandite likvideerimine.

Jõuti lõpetada õppemaja keldrikorrus ning maastiku ilmestamiseks rajada veesilm.

Vahepeal soikunud Paluküla puhke- ja spordikeskuse arendamiseks tehtav töö sai uue hoo 1997.aastal, kui vallavalitsus algatas Paluküla piirkonna tzoneeringu, mille alusel valmis Paluküla puhke- ja spordikeskuse arengukava. Nimetatud arengukava tegevuste kavandamisel oli soov haarata kaasa kohalik elanikkond, luua alused ettevõtluse arendamiseks Palukülas, tuua külla tagasi siit lahkunud kunagiste põliselanike järglased.

2001.aastal andis Vabariigi Valitsus Kehtna valla munitsipaalomandisse 108,9 ha suuruse Paluküla südames paikneva Hiimäe maaüksuse, mille sihtotstarve vastavalt valla üldplaneeringule (kinnitatud 1993.aastal) on sotsiaalmaa ning kuhu on kavandatud vastavalt tzoneerimiskavale puhke- ja sporditegevusega seotud rajatised.

Juunis 2003 võttis vallavalitsus tööle Rein Tamme Paluküla puhke- ja spordikeskuse projektijuhina.

20.oktoobril k.a. Palukülas toimunud detailplaneeringu lähteseisukohti ja eskiislahendusi tutvustaval avalikul arutelul osalejad võisid veenduda, et Hiimäele ei ole kavandatud rajatisi ja seega ei ole mägi ohustatud ning keegi ei kavanda kahjustada ka muististega seotud kohti. Kahjuks ei leidnud vallavalitsuse tegevust Palukülas hukkamõistnud meediaväljaannetest keegi peale “Nädalise” mahti arutelu osaleda; nähtavasti oli probleem minetanud “kõmulise uudise” tähtsuse. Siinjuures täname ajakirjanik Matis Song’i “Nädalises” arutelu objektiivse kajastamise eest.

Hiimäe maaüksusele on koostatud metsamajanduskava, mille on kooskõlastanud kaitseala valitseja. Vastavalt metsamajanduskavale on vallavalitsus teinud hooldusraiet, likvideerinud võsa ja sellega avanud vaateid ning kujundanud maastikupilti. Metsamajanduslikke töid ei ole tehtud Hiimäel; võsast on puhtaks raiatud kiviaedu (oletatavad sakraalarajatised), puutumata on muististega seotud “tõnniauk”. Ulatuslikul alal on niidetud rohttaimestikku (juba aastaid ei karjatata Paluküla mäel loomi ega varuta heina).

Päikeselisel sügispäeval toimunud avalikul arutelul viibinud Raplamaa keskkonnateenistuse juhataja Hetti Kask ja Eesti muinsuskaitseameti arheoloogiamälestiste peainspektor Ants Kraut andsid kiitva hinnangu Palukülas tehtule ning nende üksmeelne arvamus oli, et nii kaunina ei ole nad varem Paluküla näinud. Selles võisid ise veenduda kõik arutelul osalejad.

Arutelul tutvustasid rahvale eskiislahendust vallavanem Kalle Toomet, projektijuht Rein Tamme ja Tõnis Kurisoo OÜst Valtu Projekt.

Jürg 3. lk.

IN MEMORIAM

SILVIA RISTI
25.07.1925 - 30.09.2003

Ei tulek ega minek pole enda teha, vaid see, mis sinna vahele jääb, ja see on elavate mäletada. Need Juhan Viidingu kirjutatud read on sobivad meenutama Kehtna lugupeetud hambaarsti Silvia Risti.

Silvia nägi ilmavalgust metsade vahel kauni Piusa jõe kaldal, ära ootamata haiglasse jõudmist. Ootamatu oli ka tema lahkumine meie hulgast, mis järsult katkestas kõik käsilolevad ja kavandatud tööd ning tegemised, millest ta veel eelmisel päeval sõbrannale rääkis.

Kehtnasse tuli Silvia 50 aastat tagasi. Hindamatu on tema töö arstina mitme põlvkonna kehtnalaste hammaste ravimisel ning profülaktiline tegevus selleks, et meie lastel oleks terved ja tugevad hambad. Tänutundega meenutatakse head arsti täna ja kindlasti ka edaspidigi.

Olles väga erudeeritud inimene, mitmekülgsete huvide ja võimetega, ei piirdunud Silvia tegevus ainult meditsiinilase tööga. Oodatud olid tema loengud kodumajanduse alalt, perenaiseoskustest, käitumiskultuurist. Tunnustust on leidnud tema tehtud käsitööd, mis oma kodu kaunistamise kõrval olid väljas paljudel näitustel.

Silvia ja Arno külalislakke kodu ukseid olid alati avatud arvukatele sõpradele ja tuttavaile ning ikka ja jälle oskas Silvia külalisi üllatada mõne uudse küpsetise või roaga. Kunagi ei teinud ta saladust huvitavast retseptist ning õhutas kõiki perenaisi rohkem kasutama koduaias kasvatatud maitserohelist ja jooki taimeteed.

Silviale meeldis väga reisida. Huvitavalt ja kaasakiskuvalt oskas ta hiljem jagada oma muljeid erineva kombestiku ja kultuuritraditsioonidega maades kogetust.

Looduslähedase inimesena meeldis Silviale aiatöö. Lillerohe oli väike aiamaalapp Kehtnas. Koos Arnoga tehti palju tööd Salmistul asuva suvekodu muutmisel õites lilleaiaks.

Meie hulgast on lahkunud südamlilik inimene, oma pere ringis armastav abikaasa, hoolitsev ema ja hell vanaema.

Maakorraldusteenistus annab teada

•Ootame maa ostu-müügilepingut sõlmima kõiki, kellele oleme saatnud teate erastatava maa maksumuse, erastamise kulutuste ja maa kinnistamise riigilõivu kohta. Lepingut sõlmima tulles võtke kaasa maksedokumendid.

•Vallavalitsuses ootavad omanikke maade tagastamise katastrimaterjalid.

•Seoses kodanike huviga erastada Kehtna alevikus Nooruse tänava, katlamaja ja Viljandi mnt vahelisel alal ehituskrunte, lõpetab vallavalitsus alates 31.detsembrist 2004 nimetatud maa-alal köögiviljamaade kasutamise. Soovijaile on vabu köögiviljamaid Männituka piirkonnas. Uue maakasutuse saamiseks palume võtta ühendust OÜ Kehtna Elamu sekretär Merle Pits'iga ja esitada vallavalitsusele avaldus köögiviljamaa taotlemiseks.

•Vabariigi Valitsuse 11.juuni 2002 määrusega nr 189 kehtestati "Õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise korra" punktis 56 õigusvastaselt võõrandatud maade tagastamise lõpptähtajaks 31.detsember 2003. Kui selleks tähtajaks ei ole maamõõtja poolt vallavalitsusele esitatud maa tagastamise toimikut, mille alusel valla-

valitsus saab anda välja maa tagastamise korralduse, kohustab nimetatud määrus vallavalitsust tunnistama õigustatud subjekti omandireformi aluste seaduse § 12 lõike 7 alusel nõudest loobunuks ja lõpetama oma korraldusega tagastamismenetluse ning seejuures kaotab subjekt ka õiguse kompensatsioonile. NB! Maa tagastamise asemel võib õigustatud subjekt või maa tagastamise nõudeõiguse pärija taotleda kompensatsiooni maa eest. Selleks tuleb esitada vallavalitsusele notariaalselt tõestatud avaldus.

•Piirkondliku metsaspetsialisti juures ootavad omanikke metsamajanduskavad. Info esmaspäeviti telefonil 48 75 660.

•Vallavalitsus esitas maavanemale seisukoha võtmiseks materjalid 212 vaba metsamaa maatüki kohta kogupindalaga ca 2900 ha. Vabariigi Maaamet otsustas nendest 148 maatüki pindalaga ca 2200 ha jätta riigi omandisse. Vallavalitsus avaldas protesti maa-ameti otsuse suhtes ja seetõttu viibib allesjäänud 64 maatüki tutvumiseks väljapanek maa-ametilt vastuse saamiseni.

Vallamajas saab veel paar nädalat vaadata maalinäitust "Üle põlve – Leopold Teder ja järeltulijad"

Näituse tutvustusest võib muu hulgas lugeda:

"Mustana tuleb öö
minu pääle –
ei tea kuhu nad minu elupäevased
teod panevad –
kas käele kuvale –
või hääle?"

Nii kirjutas Leopold Teder omakäeliselt ühe viimase autoportree taha. Kas käele kuvale või hääle?

See väljapanek kinnitab, et tema elupäevased teod jäävad käele hääle."

VALLAVOLIKOGUS

Volikogu istung oli 21.oktoobril 2003. Osa võttis 16 volikogu liiget, puudus 3.

Kinnitati lisaelarve summas 1 192 200 krooni. Kinnitati ka Valtu Põhikooli põhimääruse uus redaktsioon. Määrati valla vee-ettevõtjad ja nende tegevuspiirkonnad.

Toimus varade üleandmine OÜ-le Kehtna Elamu ja OÜ Kehtna Elamu osakapitali suurendamine. Üleantava vara moodustavad rekonstrueeritud ülepumpla, kanalisatsioonitorustik ja sadevete kanalisatsioon Kehtna alevikus. Vara suurenedes saab Kehtna Elamu ise osaleda veetrasside rekonstrueerimise projektides.

Otsustati osaleda mittetulundusühingus Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus. Loodava jäätmehoolduskeskuse tegevussuundi tutvustasid ning vastasid volikogu liikmete küsimustele AS Väätsa Prügila direktor Aivar Lõhmus ja projektijuht Toomas Laimets.

Ühehäälselt kinnitati sotsiaalkorteriks munitsipaalaluruum aadressil Kooli 13-59, Kehtna alevik. Lelle perearst Katrin Abel'i ja apteeker Karmen Kampura poolt ametiruumidena kasutatavad erastatud korterid muudeti mitte-eluruumiks. Kortereid ei tohi kasutada ametiruumidena.

Arutati Paluküla elanike kirja, kus väljendatakse muret Paluküla Hiiemäel toimuva ja plaanitava pärast. Volikogu leidis, et ei ole otstarbekas algatada Paluküla Hiie- ja Reevimäe muinsuskaitse alla võtmist ega Kõnnumaa kaitse-eeskirja muutmist. Muinsuskaitse esindaja hr Krauti sõnul nimetatud piirkonnas muinsusobjekte ei ole. Tegevus Reevimäel on kooskõlastatud keskkonnateenistusega arvestades kaitsealale kehtestatud kitsendustega. Hiiemäe planeering ei puuduta

LUMETÕRJE 2003/2004.a

1. Inglise – Pae küla- Lau küla piirkond
MADISE TALU vastutab Rein Haggi
tel 05067936

2. Kaerepere alevik Sauna küla Kaerepere küla FIE Agur Laurimaa tel 05084156

3. Hrtu küla – Saksa küla-Nurme küla Rein Grauen Tel 4875525

4. Kehtna alevik-Käbi küla-Lellapere-Laeste Kärpla KEHTNA MÕISA OÜ Urmas Uustalu tel 05121346 4875298

5. Keava alevik- Linnaaluste küla-Ohekatku küla-Hiie küla Vastja küla OÜ KEAWA vastutab Mati Kutser tel 4873123 05057868

6. Lelle alevik-Paluküla-Lalli küla-Kastna küla-Põllu küla LELLE POÜ vastutab Viktor Ivanov tel 4876773 056157705

7. Lokuta küla-Eidapere alevik Haakla küla OÜ REMFAKT vastutab ENO HERMANN tel 4872522 05055341

8. Koogiste küla-Kõrbja küla -Saarepõllu küla-Kenni küla vastutab FIE TEET OOLE tel 05138853

LASTEAED ON TERAKESTE KOGU,
KULLA-, RÕÖMU-, SILMATERAD KOOS.
SEE ON LASTE TEINE KODU
ÜHES KAUNIS LAPSEPÕLVELOOS.

Meie mudilaste ja õpetajate tegus sügis

Eidapere lasteaed sai 1. septembril 21-aastaseks. Sünnipäeva tähistasime mängupeoga. Hommikut alustasime sünnipäevalauluga ning päeva jooksul mängisime erinevaid huvitavaid mängu, mis toimusid nii toas kui õues. Lõpuks vuras rühmatuppa üllatusauto, koormaks korralik last komme. Õhtuks olid kõik lasteaiad mudilased ja ka tädid meeldivalt väsinud. Iga laps läks lasteaiast koju õhupalliga.

Septembris oli spordipäev. Päev algas eelsoojendusega, et võistlustulemused paremad tuleksid. Võistlesid nii vanema kui ka noorema rühma lapsed. Eriti tore oli kaugushüppevõistlus, kus suuremad lapsed pingutasid kõigest väest, et pikim hüpe saada. Väiksema rühma lapsed jooksid ja hüppasid koos õpetajatega, nii oli julgem ja toredam. Mängisime veel erinevaid võistlusemänge, viskasime täpsust, hüppasime kõrgus ning tegime palju muud sportlikku. Lõpuks läksid lapsed aardejahile, sest Kröllid olid poetanud meie lasteaeda kaardi, mille järgi oli lootus leida midagi põnevat. Selle põneva ehk kommikoti leidsimegi suure kuuse okste vahelt üles.

Spordipäev lõppes piduliku rivistuse ja diplomite andmisega. Iga laps sai tugeva aplausi osaliseks. See oli tõeliselt mõnus päev.

Pidasime ka sügise sünnipäeva. Vanema rühma lapsed käisid trallimas koolis. Koolilastele tehti kingituseks vahtralehtedest uss ning külakostiks võeti korviga kaasa kröbistamiseks vitamiinirikkaid sügisande. Lapsed mängisid koos mitmesuguseid mängu, koolilapsed esitasid erinevaid mõistatusi ja lugesid luuletusi. Koos oli vahva ning tore olla.

Septembrikuu lõpetasime imekauni sügis-kompositsioonide näitusega. Kompositsioonid valmistati kodus. Vanemate ja laste koostööna olid valminud huvitavad, omapärased ja pilkupüüdvad kaunistused meie maja sügisrühmisse ehtimiseks. Siinjuures täname kõiki lapsevanemaid, kes leidsid aega ja nägid vaeva, et meie ettevõtmine õnnestuks.

Väga vahva, üllatav ja lõbus oli meie majas õpetajatepäeval, kuna tunde andsid lastele uued õpetajad, nimelt kaks lapsevanemat. Matemaatika õpetas Merli Klemmer ja meisterdamist andis Natalja Vinogradova. Päril õpetajad kehastusid ümber aga lasteks, kõigi lastele igapäevaelus omaste soovide, tahtmistega ja krutskitega. Peaks ütleva, et lapsed oli väga pavid, aga need mängulapsed ei tahtnud kuidagi õpetajate korraldustele alluda. Nad ei tahtnud mänguasju omale kohale tagasi panna, võtsid üksteiselt mänguasju ja juukseklambreid ära, nende jalanõud olid pidevalt laiali, jooksid nii, et vaibad olid keerdu, segasid tunde, sest neil olid pidevad probleemid ja lasteaeda kaasa oli neil võetud terve arsenal igasugust puid-padi, mis hiljem kippus ära kaduma. Täname lapsevanemaid, kes tulid õpetajate ideedega kaasa ja aitasid lastele ja töötajatele nii vaheldusrikka ja lõbusa päeva sisustada, kuigi selle päeva tulemusena Te lasteaiadõpetajana oma ametit ette ei kujuta.

Jürg 7. lk

VALLAVALITSUSES

01.09.2003

Vallavalitsus vaatas läbi laekunud avaldused ning rahuldab Lelle Põhikooli soojasüsteemi rekonstrueerimise ning politsei perepäeva toetamise taotlused.

Kinnitati Kehtna Kunstide Kooli õppetasu maksmise kord ning kitarritunni õppetasu. Alates käesoleva aasta 1. septembrist tuleb vanematel tasuda kitarritunni eest 25 krooni.

Otsustati väljastada ehitusload Kehtna Mõisa OÜle tapapunkti-lihatööstuse laiendamiseks, Meelis Puhkanile ja Lauri Rasmannile üksikelamu ning ehitise püstitamiseks.

MTÜ Elupuule haldamiseks antud valla hooldekodus kinnitati Kehtna valla rahvastiku-registris oleva isiku hooldamisel kohamaksuks 4100 krooni.

09.09.2003

Nõustuti teenindusmaa määramisega ja maa ostueesõigusega erastamisega:

Valtu Hoiuühistu Kaerepere alevik Saare tn 8
Valtu Hoiuühistu Saunaküla küla Saunaküla kaevu
Valtu Hoiuühistu Kaerepere alevik Staadioni 10B
Valtu Hoiuühistu Kaerepere alevik Männiku tn 5
Valtu Hoiuühistu Saunaküla Katlamaja pumba-jaama

Vallavalitsus kinnitas Kehtna Kunstide Kooli põhimääruse muudatused ning määras kahele hooldust vajavale kodanikule hooldajad.

23.09.2003

Vaadati läbi laekunud kauplemisloa taotlused ning arutleti õpilastranspordi korraldamist.

Kahele taotlejale eraldati sotsiaalelamispind. Eesti Vabaõhumuuseumile väljastati ehitusluba Lau küla Poe majavalduse elamu (kauplusehoone) ja lauda lammutamiseks.

Vallavalitsus kooskõlastas koos ettepanekuga Kaiu valla üldplaneeringu ning eraldas Lelle Põhikoolile kooli 135nda aastapäeva kingituseks raha. Kolmele puudega isikule määrati hooldajad.

30.09.2003

Vallavalitsuse istungi esimeses pooles tutvuti kohapeal Paluküla Puhke- ja Spordikeskuse väljaehitamiseks tehtud töödega, jäädi teostatuga rahule ning peeti edasisi plaane.

Istung jätkus vallamajas, kus arutati riiklike koolilõuna toetuserahade jaotamist valla koolide vahel ning õpilaste sõidukaartide kehtestamist. Väljastati kasutusluba 540 kohaga Pae ühistalu veiselaudale ning Eesti Energia ASile Tarsi 10 kV maakaabelliini ja õhuliini ning mastalajaama ehitamiseks. Vallavalitsus nõustus järgnevate

maa ostueesõigusega erastamisega:

Hans Tartland Koogiste küla Kangru

Karlis Romanovski Kerepere alevik Kalmeti

Veljo Vilbas Lokuta küla Posti

Kinnitati **Valtu Põhikooli hoolekogu koosseisus**: Aare Leinberg, Maila Sepman, Tiit Volmsen, Marge Olju; Kaido Laurimaa, Veera Mahlakas ja Tõnis Kurisoo. Alina Nüganenile otsustati väljastada ehitusluba üksikelamu ehitamiseks Ahekõnnu küllasse.

07.10.2003

Vallavalitsus arutas Paluküla mäele suusatõstuki püstitamise projektlahe avalikustamise käigus üleskerkinud probleeme ning kavandas 20. oktoobriks mäele avaliku arutelu. Maanõunik Heik Past tutvustas valitsuse liikmeid vabade metsamaade riigi omandisse jätmise otsusega. Vallavalitsus otsustas olukorraga mitte leppida ning esitada protest Riigi Maa-ametile. Arutati 2004.a. maa maksustamishinna võimalike variante ning otsustati esitada valitsuse seisukoht volikogule läbivaatamiseks. Kuulati Heik Pasti infot õigusvastast võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimise olukorra kohta vallas ning võeti teadmiseks, et lõpetatud on 1006 ning arhiivi üle antud 789 toimikut. Kinnitati **Valtu Lasteaiadõpetajate koosseisus**: Reimo Laup, Inge Baikov, Gustav Kaldoja, Terje Puusepp, Milvi Rebel ja Kaja Mõtsnik. Rahuldati Eesti Energia Asi taotlus konteineritelefoni jaama toitekaabli ehituseks Kaerepere küllasse.

Nii kaunina ei ole varem Paluküla nähtud

Algus 1. lk

Spordikeskusevastast opositsiooni esindasid Paluküla Hiimäe Hoiu Seltsingu eestvedajad Arvi ja Lembi Sepp, kellelt on pressile antud ebaadekvaatne info Hiimäe kahjustamise kohta. Arutelul osalejad avaldasid pahameelt Sepp'ade poolt Palukülas kavandatava vastasele kirjale allkirjade kogumise meetodite suhtes.

Sepp'ade põhiargumendile, et rajatised kahjustavad muististega seotud kohti, andis vastuse Ants Kraut, kes ütles, et Hiimägi muinsuskaitse all ei ole ega ei ole seda olnud. Tema sõnul käisid seal eksperdid eelmise sajandi kahekümnendatel ja kuuekümnendatel aastatel ning ei pidanud vajalikuks mägi muinsuskaitse alla võtta. Ajaloo Instituudi ja Tartu Ülikooli arheoloogiaprofessor Valter Lang andis juba 2000.aastal vallavalitsusele kirjaliku seisukoha, et planeeritavate suusarajatiste asukohas ei paikne arheoloogiliselt huvipakkuvaid ja muinsuskaitse all olevaid objekte.

Avalikule arutelule saatis oma tervituse ja arvamuse Eesti Õkoturismi Ühenduse asutajaliige Aat Sarv. Vallavalitsus toetab Aat Sarv'e kirjas avaldatud seisukohti looduskasvatuse, kodukoha hoidmise ja kohalikku arengut toetava

õkoturismi osas ning on kavandanud selleks mitmed tegevused.

Juba kolm aastat tagasi palus vallavalitsus Sepp'adelt kaasabi muististega seotud paikade kandmiseks piirkonna kaardile, mis aitaks vältida nende kohtade kahjustamist; seda palvet korraliti ka arutelul, kuid miskipärast ei soovita infot jagada. Kuid see võib viia olukorrani, mida väljendas suusaradade hooldaja Avo Kuslap: "Kui ma ei tea, kus asub oletatav muistis, ei ole mul võimalik seda ka hoida."

Valdav enamik arutelul osalejaist toetas Palukülas kavandatavaid tegevusi puhke- ja spordikeskuse rajamise planeerimisel, sellele olid vastu opositsiooni esindajad. Loomulikult on igal inimesel õigus oma arvamusele ja selle kaitsmisele. Arutelul rääkis põliselanik Hugo Kalle, kui elav oli Palukülas elu sõjaajal, kui siin loendati 75 suitsu (talu). Tahaks loota, et kavandatavad tegevused annavad uue hoo Paluküla arenguks, eelkõige sõltub see aga kohapealsete inimeste tegutsemistahetest ja ettevõtlikkusest. Vallavalitsus on valmis teid toetama.

Heik PAST

**TALUPIDAJATELE EPKK
Raplamaa Teabekeskuse info**

Mullaseire 2004

Taimse Materjali Kontrolli Keskus (TMKK) ootab põllumeestelt uusi taotlusi mullaproovide võtmiseks 2004. aastal. Põllumehel tuleb 2004. aastal ühe proovi võtmise, laboratoorse analüüsi (määratakse pH, P, K, Ca, Mg ja huumusesisaldus) ning digitaalse kaardimaterjali valmistamise eest maksta 50 krooni.

2002. aastal alustas TMKK Põllumajandusministeeriumi finantseeritava pilootprojektina mullaviljakuse uurimise programmi elluviimist. Seadusandlik alus tööde läbiviimiseks on Maaparandusseadusega TMKK-le pandud kohustus viia läbi maaparandusseiret maakasutuse keskkonnamõjude ja lubjatarbe osas ning saadav andmestik on ka aluseks mitmete toetuste maksmisel. Otsene kasu tehtavast tööst tõuseb põllumeestele, kellele valmistatakse efektiivselt ja keskkonnasõbralikuks väetamiseks vajalikud väetis- ja lubjatarbekaadid. Samuti on tänu tehtavale tööle olemas ülevaade põllumuldade viljakusest ja seisundist nii Eesti erinevates piirkondades kui ka tootmisviiside ja kõlvikute lõikes.

2002. aasta sügisel oli tootjatel võimalus registreeruda mullaproovide võtmiseks 2002-2003. aastal. Võimalik töömaht oli aga piiratud ja selle mahu täitumises registreerimise lõpetasime. Soovijaid oli aga veelgi. Iga analüüsitud mullaproovi eest maksis tootja pilootprojekti jooksul 15 krooni. See oli tasu digitaalse kaardimaterjali koostamise ja sidekulude eest andmete laialisaatmisel. Proovide kogumine ja laboratoorne analüüs toimus Põllumajandusministeeriumi vahendite eest.

Tegemist on põllumeestele väga kasuliku ja positiivset tagasisidet saanud projektiga, mis on teinud mullaanalüüsid taskukohaseks. Samas on väga madal hind kaasa toonud ka mitmeid probleeme. Esiteks on tänu madalale hinnale soovijaid nii palju, et kõigile ei ole olemasolevate vahendite eest võimalik tööd teha. Teiseks on praegune hind kaasa toonud olukorra, kus proove soovitakse võtta ka nendelt maadelt, mis pole aktiivses põllumajanduslikus kasutuses.

Riiklike vahendite efektiivsemaks ja õiglaseks kasutamiseks on otstarbekas tõsta põllumeeste poolt makstava osa hinda, samas suurendades nn. põhipaketi mahtu.

Käesolevale taotlusvoorule laieneb järgmine skeem:

1. Riikliku programmi raames tehakse võetud

mullaproovide järgmised analüüsid (nn. põhipakett):

- pH (määratakse igast proovist) – vajalik näitaja lubjamistoetuse määramisel

- P, K, Ca, Mg (määratakse igast proovist) – makroelemendid, mille sisalduse teadmine on väetiste kasutamise seisukohalt esmatähtis. Lisaks on fosforisisalduse teadmine väga tähtis keskkonnakaitselisest seisukohast, et vältida üleväetamist

- H% (määratakse keskmiselt igast viiendast proovist) – huumusesisaldus, mis on lisaks väetamisele tähtis näitaja muldade kaitse seisukohalt

Nimetatud skeemi korral maksab iga tootja ühe proovi võtmise ja analüüsimise eest 50 krooni.

1. Mikroelementide määramise tellib põllumees vastavalt vajadusele ja maksab selle eest vastavalt TMKK poolt kehtestatud hinnakirjale.

2. Iga tootja, kes on ennast mullaproovide analüüsimise järjekorda registreerinud, võib soovi korral ka ise mullaproovid koguda, sellisel juhul on ühe proovi analüüsimise kulu 25 krooni.

Suurem osamakse võimaldab teha analüüsi suuremale hulgal põllumeestele võrreldes praegusega. TMKK poolt soovitame igal tootjal sätestada oma proovide võtmise prioriteetidid järgnevalt:

1. Põllumaa 2. Lähitulevikus (1-3 aasta jooksul) uuendamist vajav rohumaa 3. Pikaajaline püsirohumaa 4. Looduslik rohumaa

Optimaalne on proove võtta ja neist laboratoorsed analüüsid teha üks kord viie aasta jooksul. Mullaproovide kogumise efektiivsuse huvides soovitame sama põllumassiivi piires tegutselvatel tootjatel leida võimalus kogu põllumassiivi piires mullaproovide kogumiseks.

Käesolevaga kuulutame välja taotluste vastuvõtu mullaproovide võtmiseks ja analüüsimiseks 2004. aastal. Kõigil soovijatel palume täita taotlusvormi, mis on kättesaadav meie koduleheküljel (www.tmkk.ee), aga samuti PIKK-i piirkondlikes keskustes. Taotlusi registreeritakse nende laekumise järjekorra alusel. Planeeritud töömahu täitumisel avalduste vastuvõtt lõpetatakse. TMKK ei võta endale kohustust võtta mullaproove kogu taotletud pindalalt, kui taotletud maht on suurem kui 1/5 tootja kasutuses oleva haritava maa pinnast (proovide analüüs on optimaalne jaotada viie aasta peale). Samas on väiketalude puhul otstarbekas võtta kõik proovid korraga.

Väiketaluniku toetused e Maaelu Arengukava (MAK) meetmed

- *ainult ettevõtjatele, v a pm maade metsastamise toetus

- *ei nõuta taotlejapoolset kaasfinantseerimist

1. LFA alade ja keskkonnakaitseliste piirangutega alade toetus (umbes 120 valda)

Tingimused:
min 2 ha põllumajandusmaad seaduslikul alusel

maakasutust jätkatakse min 5 aasta jooksul järgitakse üldisi keskkonnanõudeid toetuse määr: **esimesed 50 ha 390 kr/ha, 51-300 ha koef 0,85, üle 300 ha koef 0,7**

2. Põllumajanduslik keskkonnatoetus

Tingimused:
min 1 ha põllumajandusmaad seaduslikul alusel

keskkonnasõbraliku majandamise plaan põllumajanduslikust kasutusest väljasoleva maa niitmine

mullaproovid
toetuse määr: **esimesed 50 ha 600 kr/ha, 51-300 ha koef 0,85, üle 300 ha koef 0,7**

mahetootjatele on toetused loodusliku rohumaa osas 800 kr/ha, tera- ja kaunviljadel 1 200 kr/ha, puuvilja- ja marjakasvatuse 3 700 kr/ha

3. Põllumajandusmaade metsastamise toetus

Tingimused:
ei pea olema ettevõtja põllumajandusmaad ei tohi olla kasutusest väljas olnud üle 5 aasta

boniteet alla 35 (kui pind üle 5 ha)
ei rajata puhtpuistust e monokultuuri

toetuse määr: **rajamisel 15 000 kr/ha, hooldamisel 1 200 kr/ha**

4. Elatustalu kohanemise toetus

Tingimused:
2003 a põllumajandussaaduste realiseerimise netokäive 45 000 – 250 000 krooni aastas

tegevuskava, mis sisaldab taotlemisele eelnenud majandusaasta tegevuse ülevaate ja järgneva 5 aasta tegevuste ja investeeringute loetelu ning tähtsajad

kogukäibe suurenemine kolmanda aasta lõpuks 12 %

vahehindamine peale kolmandat taotlusjärgset aastat

toetuse suurus: **15646 krooni aastas e 78230 krooni 5 aasta jooksul**

5. Euroopa Liidu nõuetega vastavusse viimise toetus e sõnnikuhoidlate toetus

Tingimused:
loomade arv min 10 loomühikut (nitraaditundlikel aladel min 5 loomühikut)

keskkonnateenistuse poolt kinnitatud tegevuskava

toetuse määr: **esimesed 100 lü 2 400 kr/lü, 101 – 200 lü koef 0,85, üle 200 lü koef 0,7**

Alvar TIMMI

EPKK Raplamaa teabekeskus

Uuest Ehitusseadusest

2 oktoobril Värskas toimunud teabekeskuste infopäeval kommenteeris uut Ehitusseadust EPMÜ professor Jaan Miljan. Uue seaduse praegu kehtiv redaktsioon jõustus 1 juulist 2003 a. (Riigi Teataja I 2003, 25, 153). Järgnevalt olulisemad punktid, millele tuleks tähelepanu pöörata:

- Ehitamine, ka ümberehitamine, algab ehitusprojektist, projekt omakorda projekteerimistingimustest, need omakorda detailplaneeringust. Projekti võib teha talupidaja (omanik) ise, kuid projekt peab olema selline, et selle alusel väljastaks kohalik omavalitsus (KOV) ehitusloa ja selle järgi oleks võimalik ehitada;

- Projekti kooskõlastused vajalike ametiasutustega peab tegema KOV;

- Kõiki taluhooneid, üksiklamuid, suvilaid, aiamaju ja oma tarbeks kasutatavaid väikeehitisi võib ehitada omanik ise, ehituse järelevalvet peab aga teostama pädev isik, kes on kantud RETER – isse (Riiklikku Eritööde Tegemise Ettevõtjate Registrisse). Ehituse järelevalve teostaja määrab KOV;

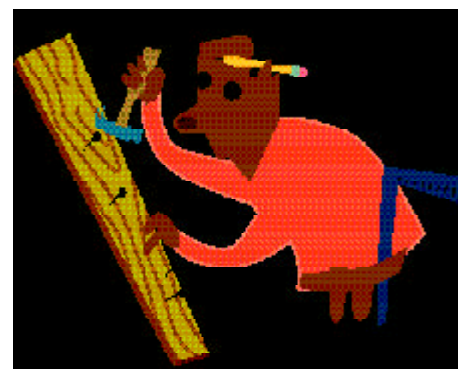
- Kui ehitajaks on ehitusfirma, on vaikumisi minimaalne ehitise garantiiaeg 2 aastat, aga tellija ja ehitaja võivad lepingus kokku leppida ka lühema või pikema garantiiaja;

- Ehitusloa asemel võib olla ka KOV kirjalik nõusolek. See kehtib väikeehitiste ehitamise ja hoonete tehnosüsteemide muutmise suhtes. Väikeehitiseks loeb uus Ehitusseadus ehitise, mille ehitusalune pind on 20 – 60 m² ja kõrgus

kuni 5 m;

- Hoonel peab olema kasutusjuhend, mis sisaldab hooldusjuhendit;

- Investeeringutoetuse (SAPARD, EAGGF) taotlemisel peab ehitisel olema eelarve, mis sisaldab mahtusid.

Aitame lastel õppida

2003./2004. õppeaasta esimene õppeveerand on läbi ja koolivaheaegki peetud. Kehtna Põhikooli õppenõukogu tegi oma koosolekul esimesed kokkuvõtted õppe- ja kasvatustöö tulemustest. Rahulolu kõrval tuli ka tõdeda, et muret tekitavat on liigagi palju.

Meie koolis on õpilaste toetamise-abistamise süsteem olemas ja töötab abi vajavate laste jaoks.

•Konsultatsioonitunnid pärast õppetunde lõppu. Õpetajad on lisaks tunniplaani tundidele valmis õpilasi õpetama ka väljaspool tunde. Konsultatsioonide ajad on õpilastele teatatud, lapsevanemad saavad vastava info allpool olevast tabelist. See aeg ei ole ainult ebaõnnestunud tööde uuesti tegemiseks-vastamiseks mõeldud, vaid ka õppimiseks, abi küsimiseks, kui midagi on arusaamatuks jäänud. Kogemused on näidanud, et hinnete pärast hakatakse muretsema, kui veerandilõpp ja kokkuvõtete tegemise aeg hakkab lähenema. Siis aga tegemata või ebaõnnestunud tööd kuhjuvad. Lisaks tuleb ju ka plaanijärgseteks arvestuslikeks töödeks valmistada. Iga laps tahab tunda eduelamust. See on iga õpilase jaoks tagatud siiski ainult järjepideva tööga.

Õpiabitunnid Kehtna Põhikoolis

Õpetaja	nädalapäev	tund	ruum
1 Ülle Aas	E	6.	216
2 Ivika Jegis	E / K	8. / 7.-8.	311
3 Meeli Jänes	K	8.-9.	109
4 Ingrid Jääts	N	7.-8.	215
5 Piret Kallaste	E	7.	312
6 Lea Karjane	T	8.-9.	201
7 Maret Kesküla	K	8.-9.	VÕIMLA
8 Maie Kihlevelt	N	8.	305
9 Pille Kivi	E	k 16.30	314
10 Aime Klandorf	N	7.-8.	210
11 Ulvi Koit	E	7.	214
12 Liivi Kundla	K	7.-9.	302
13 Katrin Luht	E	8.	109
14 Mall Niinemets	N	5.	313
15 Toivo Niinemets	N	k 15-17	104
16 Ants Pedaja	R	7.-8.	107
17 Eva Pedaja	N	8.	212
18 Edda Rei	N	8.	113
19 Juta Saaring	E	8.	212
20 Reet Sildoja	K	k 16-17	MTK 211
21 Meeli Toome	T	8.	111

• Õpiabitunnid 5.-7. klassi õpilastele.

Klassiõpetuse süsteemilt aineõpetusele

Eidapere Kooli lastevanemate küsitluse "Kuhu paneksid oma lapse?" tulemused

Ankeete saadeti 81 lapsevanemale. Tagasi saime 1. oktoobriks 18 ankeeti.

Ankeedi sisu: Valige järgnevast loetelust 10 sellise kooli tunnust, millisesse kooli meelsasti paneksite oma lapse. Lisage omapoolseid tunnuseid. Pange need prioriteetsuse poolest pingeritta.

Tulemused:

1. Tugevad õpetajad
2. Spordirajatiste olemasolu. Head suhted laste vahel. Võõrkeele õpetamine
3. Personali püsivus
4. Korralik toit. Head ainekabinetid
5. Arengut soodustav keskkond. Turvaline sisekeskkond. Hea pääs kõrgkooli
6. Head olemingimused
7. Kontaktid välismaaga. Koostöö kooliga

üleminek põhjustab probleeme 5.-6. klassi õpilastele. Senine tihe side klassiõpetajaga asendub suhtlemisega paljude erinevate õpetajatega. Klassijuhatajaga kohtutakse maksimaalselt 6 tundi nädalas, olenevalt aimest, lisaks on küll klassijuhatajatund ja vahetunnid, kuid need ei ole võrdväärse pideva ühe õpetaja "käe all olemisega". Õpilased tunnetavad eelkõige järelevalve vähenemist. Mõne õpilase jaoks tähendab see kaost, mis toob kaasa puudulike hinnete plahvatusliku kasvu tunnistusel. Selle vältimiseks tegi õppenõukogu eelmise õppeaasta keskel otsuse leida võimalusi õpiabirühma avamiseks. Kahel viimasel veerandil rühm töötas. Eesmärk oli, et õpilased teeksid ära oma kodused tööd ning saavad vajadusel õpetajalt abi ja nõu küsida. Jälle on järjepidevus see, millele saab rajada tulemuslikku tööd.

Sellel õppeaastal alustas õpiabirühm tööd kohe õppeaasta algusest. Oli rõõm näha, et mitmedki õpilased avaldasid ise soovi rühma töös osaleda, kasutades suurepäraselt võimalust koduste ülesannete lahendamisel õpetajalt nõu küsida. Aga need õpilased, kes abi kõige rohkem vajaksid, leiavad igasuguseid ettekäändeid ja võimalusi, et ei peaks tulema, kuigi emad-isad on soovi avaldanud, et laps õpiabirühmas õpiks. Uuel veerandil soovime seepärast lastevanematega veel tihedamat koostööd teha.

•Parandusõpperühmad.

Parandusõpperühm 1.-4. klassi õpilastele on töötanud meie koolis aastaid. Sellel õppeaastal lisandus rühm ka vanematele õpilastele. Parandusõpperühmas õppimiseks annab soovitusel psühholoog või psühhiaater, 1.-2. klassi õpilaste puhul piisab ka klassiõpetaja tähelepanekutest. Eesmärk on aidata õpilastel igapäevase koolitööga paremini toime tulla. Tunde on nädalas kaks kuni kolm, noorematel toimuvad tunnid ainetundide ajal, vanematel õpilastel pärast tunde.

•Individuaalsed õppekavad.

Oleme individuaalseid õppekavasid kasutanud nende õpilaste puhul, kelle mahajäämus aines takistab teistega samas tempos õppimist. Mahajäämuse põhjused on mitmesugused: teisest koolist tulnutel on olnud erinev võõrkeel, mida õpiti, või tuli laps venekeelsest koolist ega oska vajalikul määral eesti keelt või on tegemist tervislike probleemidega. Koos lastevanematega

8. Loominguline vabadus. Ilus ümbrus

9. Heatahtlik õhkkond. Lapsekesksus. Huvitavad tunnid. Ujula olemasolu. Head traditsioonid

10. Tugev distsipliin. Lastevanemate harimine. Tugev sporditöö. Hea ainebaas. Tugev pedagoogiline juhtimine. Tugev huvialane tegevus. Võimalus tegeleda tehnikaga

KONSULTATSIOONID

Eidapere Koolis

Mare Haas esmaspäev 14.00 – 15.00
 Katrin Luht kolmapäev 14.55 – 15.40
 Valli Kuldsepp kolmapäev 14.50–16.00
 Eha Orupõld neljapäev 14.00 - 15.00
 Kersti Lossmann teisipäev 13.05 –
 Margus Maripuu reede 14.00 . 15.00
 Tiit Põllendik kolmapäev, neljapäev,
 aeg kokkuleppel
 Luule Sulg reede 13.00 – 14.00
 Riina Tomingas teisipäev 14.00 – 15.00

ja vastavate spetsialistidega oleme püüdnud leida iga lapse jaoks just kooli võimalusi arvestades parima lahenduse.

Ootame ka lastevanemate poolt suuremat tähelepanu pööramist laste õppimisprobleemidele, järjekindlust ja nõudlikkust, et niiviisi oma last aidata.

Püüame probleemidele koos leida parimaid lahendusi. Õpetajad on valmis koos vanematega valupunkte arutama, lahendusi otsima ja leidma. Alljärgnevas tabelis on kõik õpetajad välja pakunud vastuvõtuajad, millal nad on vabad ja valmis lastevanemaid ära kuulama. See ei välista muudel aegadel kohtumise kokkuleppimise võimalust.

Kehtna Põhikooli õpetajate vastuvõtuajad lastevanematele

Õpetaja	nädalapäev	kellaeg	ruum
Ülle Aas	T	10-11	216
Ivika Jegis	N	13-14	208
Meeli Jänes	K	9-10	ÕP. TUBA
Ingrid Jääts	K	14-17	215
Piret Kallaste	R	8-9	312
Lea Karjane	K	9-10	201
Maret Kesküla	N	14-15	VÕIMLA
Maie Kihlevelt	N	13-14	306
Pille Kivi	N	12-13	ÕP. TUBA
Aime Klandorf	R	8-9	203
Ulvi Koit	T	14.30-15.30	214
Liivi Kundla	E	8-9	306
Katrin Luht	E	15-16	109
Mall Niinemets	K	13-14	313
Toivo Niinemets	K	8-9	211
Ants Pedaja	R	15-16	107
Eva Pedaja	T	9-10	ÕP. TUBA
Edda Rei	R	14-15	ÕP. TUBA
Juta Saaring	T	12-14	ÕP. TUBA
Reet Sildoja	K	16-17	Kehtna MTK
Meeli Toome	R	13-14	111

Tahame teha koostööd, et õpitulemused õppeaasta lõpul vastaksid nii õpetajate kui ka emade-isade ootustele.

Soovin kõigile avastamisrõõmu õppimise huvitavas maailmas.

Aime KLANDORF

Sideamet on muutnud telefoninumbrite valimiskorda.

Palun pöörake tähelepanu järgmistele kuupäevadele:

• **1. november 2003:** kõik tavatelefoninumbri muutused ühepikkusteks ehk 7-kohalisteks

• **1. veebruar 2004:** riigisisestel kõnedel ei pea helistades enam prefiksit 0 ette valima

Kuidas telefoninumbreid valida

Maakonnasisene helistamine

Alates 1. novembrist 2003 lõppes 5- ja 6-kohaliste tavatelefoninumbrite kasutamine. Maakonna suunakoodist sai telefoninumbri algusosa ja kõik tavatelefoninumbri muutusid 7-kohalisteks.

Oma maakonnas saate helistada, kui valite 7-kohalise tavatelefoninumbri ehk vana numbri koos kaugvalimise suunakoodiga. Helistada saab ka ilma nulli ette valimata.

Alates 1. veebruarist 2004 ei pea eestisestel kõnedel nulli ette valima - ei oma maakonna sees ega teise maakonda helistades.

Näiteks: tavatelefoninumbri 339 9123

Mobiiltelefoninumbri 524 7000

lühinumbrid 1187, teenusenumbrid 900 1234 hädaabinumbri 112

Lugupidamisega:

Jan PAEORG

Raplamaa kliendihaldur, Elion Ettevõtte AS
 tel 0 489 4302

“Argipäevad” Kehtna vallas

Käesoleva aastaga lõpeb 2-aastane Lastekaitse Liidu, Soome Väikepereühenduse, Juuru ja Kehtna valla ühisprojekt “Argipäevad”. Kogu projekti eesmärgiks oli anda peredele võimalus läbi erinevate tegevuste saavutada parem toimetulek argipäevas. Kehtna ja Juuru vald osalesid kumbki ühe perega, Soome perede osalus oli suurem.

Kahe aasta jooksul võtsid pered osa kahest ühisest Eesti-Soome perelaagrist ja 3 perepäevast.

Tööd alustasime 2002. aasta kevadel. Esimeseks ühiseks eesmärgiks püstitasime osalemise samal suvel Tooraku perelaagris. Kuni laagri toimusid iganädalased kokkusaamised pereliikmete ja peretöötaja vahel. Arutasime elutähtsaid probleeme ja püüdsime leida lahendusi igapäevaelu raskustele.

4-päevane laager Haapsalu lähedal Toorakul õnnestus väga hästi. Eestist osalesid 2 peret ning Soomest 3 lastega peret. Igal laagripäeval olid erinevad ühisüritused ja mängud, milledest võtsid osa nii suured kui väikesed suurima rõõmuga. Ilmad olid soojad ning lapsed olid enamuse ajast mere ääres.

Järgmise üritusena korraldasime jõulueelse perepäeva Nõmme kõrtsis. Valmistasime jõulukaunistusi ja –kaarte, laulsime ja nautisime saunamõnuseid.

2003. aasta kevadel kutsusid Soome pered meid enda juurde kaheks päevaks külla. Eesmärgiks oli Eesti ja Soome perede omavaheliste kontaktide hoidmine ja meie peredele Helsingis asuva pereskuse Merehäll tutvustamine. Kahjuks aga ei võtnud üritusest osa Kehtna pere.

Selle suve perelaager toimus Soomes, Helsingi lähedal Villinki väikesaarel. Kehtnast osales laagris uus pere, kes tuli talle pandud ootuste ja lootustega samuti suurepäraselt toime. Laager oli jällegi 4-päevane ja igale päevale vastas oma ürituste teema. Laagrirahvas sai omavahel väga hästi läbi, suheldi neljas keeles. Eriti hästi sõbrunesid omavahel eesti ja soome tüdrukud, laagri lõppedes vahetati aadresse ning kirjavehete käib tänase päevani.

Selle aasta sisse kavandatavatest perepäevadest on ees veel ühine suvelaagri video vaatamine Kehtnas ja jõulueelse perepäev. Viimasele üritusele ootame külla ka Soome peresid koos peretöötajatega.

Kahe aasta kokkuvõtteks võib öelda, et projektis osalenud pered olid kõik omamoodi tublid ja rõõm koostööst on mõlemapoolne.

2004. aastal loodame samalaadse peretöö jätkamist, ainult et projektis osalenud pered on siis juba toetusgrupiks uutele kaasatavatele peredele.

Peretöötajana olen rahul meie peredega, kõik olid valmis koostööks ning andsid endast parima ühistel üritustel. Kahjuks aga ei leidnud mina nii palju aega, kui oleksin tahtnud iganädalasteks kokkusaamisteks peredega. Järgmisel aastal sama projekti jätkates jään lootma Teie toetusele ja osavõtule!

Sirje PRAKS
autori foto

Eidaperes käed rüpes ei istuta

Suvi on möödas, vili salves, kartul võetud ja maainimene tubasemaks jäänud. Rahvamajas sügis-talvine hooaeg aga alanud. Hoogsalt on käivitunud pensionäride päevakeskus “Kuldne”. Kui keegi veel sooviks tulla osalema, siis olete oodatud igal kolmapäeval algusega kell 12.30.

Kui september oli veel ringidel puhkusekuu, siis alustati oktoobris ja novembris on kõik juba tööhoos. Huvi pakkus eelmisel aastal siidimaali ring, mis jätkab ka uuel hooajal. Näpuosavust ja huvitavat tegevust peaks pakkuma ka uus alustav lapiteking. Kes tunneb tahtmist ja lusti tantsujalga keerutada, siis selleks peaks küll mitmeid võimalusi olema: pensionäride rahvatantsuring, naisrahvatantsuring noorematele ja keskealistele, country line tants, peo- ja seltskonnatantsu ring.

Aeroobika tundidesse oodatakse kõiki huvilisi vanusest hoolimata. Ülejõu käivat seal pole, küll aga saate hea enesetunde ja vormis keha. Lauluhuvilised saavad aga oma häält harjutada lauluringis. Kaks korda kuus – laupäeviti – saavad endiselt kokku luulehuvilised (kes ise kirjutavad ja kellele meeldib luulet lugeda). Näitemänguseltskond vajaks aga hädasti juurde meesjõude. Kui on veel keegi, kes pillimängu harrastab – ootame lisa kapelli.

Pikkade traditsioonidega on kangastelgedel kudujate ring ja huvilisi on rohkesti, aga juurde võib huvilisi alati tulla. Spordisaalis saab mängida võrk- ja korvpalli. Edaspidi on plaanis korraldada perespordipäevi. Mõte korraldada mälumängu turniir töötab ka sellel hooajal teoks saada.

Teatrietendustel on probleemiks olnud publiku vähesus. Kuna ka praegusel hetkel on lavavalgustus täiesti olematu, ei saagi teatrit kutsuda ja nii hakkab käima teatribuss kas Pärnusse või Viljandisse. Jälgige reklaami ja kasutage võimalust! Kõikide ringide töötamise ajad on välja pandud kultuurikeskuses. Tutvuge, leidke sobiv ja olete oodatud.

Ilusaid elamusi ja kohtumiseni Eidapere kultuurikeskuses!

Lugupidamisega:

Helgi RANDLA

Meie mudilaste ja õpetajate tegus sügis

Algus 3. lk

Hea tuju ja uute kogemustega tulid lapsed tagasi ka Eidapere Rahvamajas toimunud lasteetenduselt “Vanaema Rosalinda ja Karlsson”, mis oli laste jaoks huvitav, õpetlik ning ka tõelise näitleja kogemusi andev. Lasteaeda jõudes unistasid lapsed juba uuest taolisest etendusest.

Väga vajalik ja huvipakkuv oli ka liiklusteemaline etendus, kus osatäitjateks olid lapsed ise. Etenduse käigus tuletati meelde elementaarseid liikumisreegleid tänaval nagu üle tänava minek, helkurite vajalikkus, jalgrattaga sõitmine ja palju muud, mis annaks lastele teadmisi ja oskusi ohutult liikluses toime tulla.

Tõeliselt vahva ja õpetlik oli leivanädal, mil räägiti, luuletati, maaliti, vooliti ja loeti leivast. Lapsed said teadmisi leiva tähtsusest ja vajadusest inimeste igapäevaelus läbi aegade. Nädala lõpetas päris leiva küpsetamine, kus peategelaseks oli lasteaia kokk tädi Maritsa. Koos lastega pandi tainas kerkima. Lapsed said ka tainast

maitsta, mis maitset päris hea. Leib sai suurepärase, päris koduleiva maitsega. Õhtuoteks sõid lapsed sooja leiba meega ning peale jõid piima, kõik oli nii maitsev, et mitte kildugi ei jäänud järgi.

Lõpetuseks tahaks tänada õpetajaid Ene Petersoni, Ave Mändlat ja Jaana Lootust, kes olid kõigi nende tegemiste eestvedajateks ja ideegeneraatoriteks, samuti ka teisi lasteaia töötajaid ja lapsevanemaid, kes õpetajaid igati toetasid ja aitasid. Loodan, et õpetajatel jätkub loovust, tahtmist ja ideid ka edaspidisteks tegemisteks, et laste igapäevaelu huvitavaks ja vaheldusrikkamaks muuta.

Kaunist sügist kõigile soovides

Helmi DOKTOROV,
Eidapere lasteaia juhataja

Olulisemad kultuuriüritused novembris ja detsembris

VALTU SELTSIMAJAS (tel 048 62 659; 048 62 629; seltsimaja juhataja Helgi SUSSI)

02. november Giuseppe Verdi “Reekviemi” ühiskülastus Tallinnas Kaarli kirikus. Väljasõit Kaereperest bussiga kl 15.00. TASUTA!

05. november kell 11. Valtu Seltsimajas lasteetendus “Särav naeratus”

07. november kl 21. Valtu Seltsimajas PUHKEÕHTU, tantsuks ansambel “Brandy”

08. november kl 13 muusikal OLIVER! Linnahallis. Väljasõit kl 11.00

09. november kl 13 muusikal OLIVER! Linnahallis. Väljasõit kl 11.00

13. november kl 18 “Niskamäe kired” Ugala teatris. Väljasõit kl. 15.30

15. november kl 18 Valtu Seltsimajas RAHVAKULTUURI PÄEV”

23. november kl 14 operetimuusikat ansambli “Vunderbar” Valtu Seltsimajas.

26. november kl 18 “Mandragora” Linnateatri Hobuveskis. Väljasõit kell 16.15

EIDAPERE KULTURIKESKUSES (telefon 61 224, juhataja Helgi Randla)

13. november “Niskamäe kired” ühiskülastus Ugala teatris

15 november DISKO

20. november Peterburi tsirkuse ühiskülastus Järvakandis

21. november Mardi-Kadri karneval

30. november Mälumäng

INGLISTE HARIDUS- JA KULTUURIKESKUSES (telefon 42 248, juhataja Pille Laos)

06. november Lasteteatri etendus

12. november Külade Liidu konverents. Korraldab Rapla külaliikumine. (Anneli Aalde)

14 - 16. november Folkloorilaager ja kontsert. Korraldab Kandlekoda (Margit Kuhi)

02. detsember Tsirkuseetendus

Õnnitleme

Iga hommikut võta kui algust,
elurõõmust saab päevale valgust.
Maitse kõike, ka seda, mis kibe,
hallist päevast tee ise ime!

94

Emilie Laanemets

29.novembril Kumma külas

90

Ella-Armilda Jaanus

29.novembril Keavas

80

Linda-Liidia Tagapere

15.novembril Ahekõnnu külas

Asta Tõrvamägi

16.novembril Lalli külas

Valentina Kimmel

29.novembril Lelles

75

Aleksander Orav

5.novembril Lelles

Maimu Aug

6.novembril Kehtnas

Dmitri Vasetskin

11.novembril Palukülas

Silvia Brant

16.novembril Kehtnas

Helje Orumäe

16.novembril Koogiste külas

Elvi Gerretz

28.novembril Sooluste külas

70

Maria Rõtenko

7.novembril Kehtnas

Lembit Hannus

8.novembril Põrsaku külas

Valve Männiku

8.novembril Inglise külas

Arved Roodla

12.novembril Keavas

Vaike Reinaus

22.novembril Lelles

65

Evi Vaarpuu

4.novembril Inglise külas

Elvi Bender

17.novembril Eidaperes

60

Ilmar-Arved Künnapuu

7.novembril Lelles

Mare Kallaste

11.novembril Inglise külas

Eha Valler

23.novembril Lelles

Detsembrikuu juubilarid

96

Linda Mahlapuu

16.detsembril Inliste külas

85

Herman Johanson

1.detsembril Lellapere külas

Leida Laanmäe

16.detsembril Kehtnas

75

Hilja Siivesti

15.detsembril Linnaaluste külas

Raimond Leokin

25.detsembril Kehtnas

70

Erika Kirspuu

3.detsembril Kehtnas

65

Vaike Köppo

3.detsembril Keavas

Taima Ilistom

5.detsembril Kehtnas

Svetlana Kalbus

9.detsembril Keavas

Ivan Zuzjonok

10.detsembril Kehtnas

Larissa Solodilova

11.detsembril Kehtnas

60

Valli Tõrra

8.detsembril Kehtnas

Elle Meister

10.detsembril Nadalama külas

Müün villaseid kootud

sokke igas suuruses.

Kehtna, Staadioni 3-24,

Tel 048 75 144

Koidu

*****

Müüa Kaereperes

4toaline korter (2 rõdu,
abiruumid, kelder + väikese
aiamaa kasutamise
võimalus).

Tel 051 72 751

*****

Müüa Opel Omega,

vl a 1990, mootor 2,0,
tumesinine, kesklukk,
el.peeglid, katuseluuk,
konks. Hind 15 000 kr

Tel 051 72 744

*****

Soovin üürida

Kaereperes või Kehtnas 2-
toalist korterit.

Tel 053 835 964

*****

Soodsalt müüa neli

Moskvitsh 2141 naelrehvi
koos velgedega. Info
telefonil 05089760

*****

Rätsep Liivi Eelmaa

ootab kliente Raplas
Lepiku tn 12-7 (Liivi
Õmblus).

Tel 94 406 või

055 694 775

*****

Valla Vaatleja toimetaja
ootab teie jõulutervitusi ja -
õnnitlusi lehes avaldamiseks
10-daks detsembriks. Tervitused
võib toimetada isiklikult
vallamajja, saata sinna
kirjalikult või e-postiga.

Sügiskampaania
käigus pakub

soodushinnaga
tooteid:

6kg pulberkustuti 60.-
suitsuandur 115.-
kustutustekk 165.-

Lisainfo

tel (0) 6 599 266

tuleohutus@tuleohutus.ee

www.tuleohutus.ee

OÜ Landeker ostab
kasvatavat metsa ja
metsamaad.

Hind kuni 90 000 kr/ha.

Ostame ka palki ja
paberipuud.
Tel 056 150 680 (Rapla
mk), 051 10 415;
051 79 866,
faks 06 335 576

Valla konstaabel
Jaak Matkur
võtab kodanikke vastu
neljapäeviti vallamajas
kl 13-15.

Tel 051 44 042

*****

Müüa Audi 100, 1983.a,
mootor 2, 1 l, sõidukorras,
kehtiv ülevaatus. Hind
6000.- kr. Tingi!
Tel 051 87394.

Mälestame lahkunuid

Valdu Palandi

(13.05.1937 - 04.09.2003)

Keavast

Ülo Gerretz

(11.01.1930 - 10.09.2003)

Sooluste külast

Hasmeralda Kirs

(22.04.1929 - 17.09.2003)

Eidaperest

Elvi Reim

(20.09.1935 - 19.09.2003)

Lalli külast

Olaf Matsalu

(21.07.1929 - 22.09.2003)

Keavast

Ainar Kandla

(06.05.1985 - 27.09.2003)

Lellest

Silvia Rist

(25.07.1925 - 30.09.2003)

Kehtnast

Evald Leinberg

(20.01.1915 - 01.10.2003)

Kaerepere külast

Endel Alevi

(10.03.1931 - 10.10.2003)

Kehtnast

Vladimir Karama

(22.11.1930 - 12.10.2003)

Kehtnast

Vello Salm

(04.12.1938 - 14.10.2003)

Käbiküläst

Liudmila Vishneva

(27.07.1943 - 15.10.2003)

Kehtnast

Arnold Parts

(27.12.1930 - 17.10.2003)

Linnaaluste külast

Registreeritud

sünnid

Getter Metsallik

14.augustil Kaereperre

Georg Metsallik

14.augustil Kaereperre

Karmen Patrisia Meister

30.augustil Eidaperre

Ragnar Liiverkas

9.septembril Eidaperre

Reesi Orupõld

21.septembril Eidaperre

Tuuli Soomets

28.septembril Eidaperre

Kristel Timmo

1.oktoobril Keavasse

Maria Feklistova

1.oktoobril Põllu külla

Anette Viin

21.oktoobril Linnaluste külla

Ergo Õispuu

23.oktoobril Kastna külla

Palju õnne, Urve Pregel!

Kehtna MTK ringijuht

Urve Pregel saavutas

Soomes Vaasas

rahvusvahelisel

Country Line

tantsuvõistlustel

II koha.

See oli tema jaoks

esimene võistlus ja enese

proovilepanek. Kulla võitis

soome meister. Eestist

osales sellel võistlusel 4

inimest ja koju toodi 2 kulda

ja 2 hõbedat.

